

TANINMALAR.. TANINMALAR.. TANINMALAR..

"TÜRNSISCHE SAGEN UND VOLKSLYRIK"

Prof. Dr. Nevzat GÖRERDEN

Talat S. HALMAN, Türkische Sagen und Volkslyrik, Dost Yayınları, İstanbul 1993, 107 s.

1960'lı yıllardan sonra gittikçe artan sayılarda Batı Avrupa'daki ülkelerin iş gücü eksikliğini tamamlayacak olan vatandaşlarımızın aradan yıllar geçtikten sonra, artık dönemeycekleri, ikinci ve özellikle üçüncü kuşak Türklerin bu ülkelerde yerleşip kök salmaya başlayacakları anlaşılmaktadır. En yoğun olarak Türk vatandaşlarını barındıran Federal Almanya'da 1994 yılının ilk aylarında yapılan araştırmalara göre iki milyonun biraz üzerinde bulunan insanlarımız, bir yandan oralarındaki kültür şokunu atlatıp kültür çatışmalarından en az zarara uğrayarak çıkmayı hedeflerken, diğer yandan buldukları ülkelerin kültürlerinden de yararlanarak birtakım işlere ve görevlere başarı sağlayarak ulaşmak istemektedirler. Eğitim ve öğretim düzeyinin giderek yüksek bir düzeye çıkması, sadece teknik dallar değil, sosyal bilimler ve tıp gibi dallarda da başarılı elemanlarımızın yetişmesi ve hatta söz sahibi olmaları sonunda, bu insanların anne-babalarının düşüdüğüne tersine, yerleşilecek ülke olarak bu Batı Avrupa toprakları ön planda gelmektedir.

Çocukların ve gençlerin daha iyi eğitim ve öğretim yapmalarına fırsat hazırlayan öğelerden biri de bulunulan ülkede yayınlanan kitapların çeşitliliği ve zenginliğidir. Bu kitap bolluğuna bir de kendi dil ve kültür ürünlerimizin katıldığını görmek insanı bayıp mutlu ediyor... Son yıllarda giderek artan sayıda Almanca olarak çıkan masallarımızı, romanlarımızı, şiirlerimizi görüyoruz. Bunlara geçen yıl bir başka kitap eklendi. Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan Talat S. HALMAN, elimizde bulunan bu kitabının giriş bölümünde de belirttiği gibi, kendisinin ve kitabı resimlerle süsleyen Zeki Fındıkoğlu'nun "bu efsanelerle, masallarla ve şiirlerle büyüyüp yetiştikleri" konusunu çok ciddi biçimde ele alarak, genç kuşaklara da bunları Almanca olarak aktarmak istemiş.

Almancaya yapılan çeviriyi Bn. Heike Offen-Eren üstlenmiş, ancak sırasındaki yer yer görülen ditiği yanlışlarını tashihini kendisinin yapamadığı anlaşılıyor. Yoksa, "Urheber" kelimesinin "Urheber" (s.12), "Ankunft" kelimesinin "Ankunft" (s.20) vb... biçimlerinde yazılması gerektiğini bilirdi. Zaten Yunus Emre'nin tanıtıldığı bölümdeki şiirlerin daha önce yayımlanmış bulunan ve Annemarie Schimmel tarafından çevrilenlerin yer aldığı Wanderungen mit Yunus Emre (Köln, 1989) başlıklı kitaptan aynen aktarıldığı da belirtilmiş. Bu bölüm 16-32. sayfalarda yer almış ve sonra Kara Koyun Efsanesine geçilmiş (s.36-43). Daha sonraki bölümlerde Pir Sultan Abdal (s.45-55), Boş Beşik efsanesi (s.57-55), Köroğlu (s.67-75), Tın tın eden kabak masalı (s.77-85), Karacöğlen (s.87-98) işlenmiş ve yer yer şiirlerle süslenmiş. Aşıl süslenildiği yerler ise hemen her sayfada bulunan metin karşısında yer alan serigraf baskısıyla yapılan renkli resimler... Her birisinin renk zenginliği ve güzelliği karşısında, gerçekten kitabın elden hiç düşürülemeyeceğine inanılıyor.

Metinlerin bazılarının da başka kitaplardan alındığını belirten "Notlar" (s.89), "Kaynakça" (s.102-103) ve kitabı yayına hazırlayanların biyografileri (s.106-107) ile kitap sona eriyor.

Bütün bu olumlu yanlarına rağmen kitabın en önemli eksikliği, verilen bu metinlerin hangi kaynaklardan alındığının belirtilmemesidir. Kaynak eserler gösterilmediği için, masal ve efsanelerin doğru çevrilip çevrilemediği de kontrol edilemiyor.

Almanya'daki Türk vatandaşlarına böyle sine güzel ve anlamlı büyük bir kitabı hazırlayanları ve yayınlayanları ayrıca kutlamak gerek... Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerinin otuz küsur yıldan beri yapamadıkları kültür çıkartmasını, sadece bir kaç dil bilmeyen görevlinin sırtına yükleyerek işin içinden sıyrılmak istemesi karşısında, bu tür çalışmalarını ve kitapları hiç bir ayırım yapmadan, gönülden kutlayarak onlara destek vermek, bizlere düşen zevkli bir görevdir...